

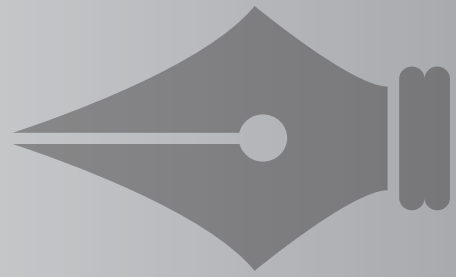
Ten geleide

AI in AMI

Auteursrecht en kunstmatige intelligentie

Marcel de Zwaan

Mr. M.R. de Zwaan is advocaat te Amsterdam (Bremer & De Zwaan) en voorzitter van de redactie van dit blad.

In deze aflevering van *AMI* besteden wij aandacht aan kunstmatige intelligentie (AI)¹. Met dit onderwerp betreden wij een nieuw terrein waarvan het maatschappelijk belang groot is, terwijl ons begrip van dit fenomeen en van de betekenis voor de intellectuele eigendom en het auteursrecht in het bijzonder nog moet worden gevormd. De redactie heeft daarom dankbaar en enthousiast gebruikgemaakt van de door Jean-Marc Deltorn en Remy Chavannes onbewust gegeven voorzet voor hun in dit nummer opgenomen bijdragen, toen zij spraken op de bijeenkomst van de Vereniging voor Auteursrecht die was gewijd aan 'Big Data en Intellectuele Eigendom'²

Wie nog geen idee heeft wat kunstmatige intelligentie voor ons kan betekenen, wordt wakkergeschud door de ronkende taal van de Europese Commissie in diens Communicatie van 25 april 2018: "Net als de stoommachine en de elektriciteit zorgt kunstmatige intelligentie ("KI") ervoor dat onze wereld, onze samenleving en onze industrie een transformatie ondergaat. Dankzij de toename van de rekenkracht, de beschikbaarheid van gegevens en de vooruitgang op het gebied van algoritmen is KI uitgegroeid tot een van de meest strategische technologieën van de 21^e eeuw. Er staat ontzaglijk veel op het spel. De manier waarop we met KI omgaan zal bepalen hoe onze wereld eruitziet. In het licht van de hevige mondiale concurrentie is er behoefte aan een robuust Europees kader."³

Het moge duidelijk zijn; in Brussel denkt niemand meer bij KI aan het door de boeren gemijnde begrip om de veestapel te vergroten.

Maar wat is kunstmatige intelligentie en wat betekent dit fenomeen voor het auteursrecht? Jean-Marc Deltorn, als promovendus verbonden aan het CEIPI van de Universiteit van Straatsburg, leidt de lezer in deel I van zijn bijdrage de wereld in van algoritmen, datasets en *deep learning* en legt op een voor iedereen begrijpelijke wijze uit wat kunstmatige intelligentie is en waarom zij de afgelopen jaren zo'n enorme vlucht heeft kunnen nemen en naar verwachting nog veel

meer zal gaan nemen. In deel II behandelt Deltorn in vogelvlucht de mogelijke toepasselijkheid van diverse IE-regimes op de verschillende componenten waaruit 'deep learning-systemen' bestaan. Let wel, de componenten van het systeem zelf en niet van de scheppingen/voortbrengselen/producten die met behulp van kunstmatige intelligentiesystemen kunnen worden voortgebracht. De beantwoording van de voor het auteursrecht even voor de hand liggende als mogelijk razend interessante vragen van makerschap en werkbegrip bij de realisatie van die 'output' zal ongetwijfeld nog de nodige toetsaanslagen teweegbrengen, maar krijgt nog geen plaats in dit nummer.

Remy Chavannes reageert in zijn bijdrage op het stuk van Deltorn door zich onder meer af te vragen of de *deep learning*-systemen wel een nieuw IE-probleem veroorzaken of dat wij niet in feite van doen hebben met de vraag naar de bescherming van software. Ook vraagt hij zich af of bescherming eigenlijk wenselijk en nodig is, gelet op onder meer de zeer grote investeringen die ook plaatsvinden zonder opheldering en/of verruiming van het IE-beschermingsregime van kunstmatige intelligentie. Volgens Chavannes ligt de werkelijke betekenis van de *deep learning*-systemen en de *deep learning*-creaties bij de impact hiervan op de markt voor menselijke creaties. Chavannes verwacht dat die markt dramatisch kleiner zal worden omdat de menselijke scheppingen vervangbaar zullen blijken door KI-creaties. De markt voor beeldende kunst en literatuur zal volgens hem nog slechts die van de *snobvalue* van 'door de mens gemaakt' blijken. Mocht dit weinig opwekkende vooruitzicht juist blijken, dan ligt er ook een ontwikkeling in het verschiet die even geruststellend als verontrustend lijkt. Immers valt dan niet ook te verwachten dat de gevreesde, verstikkende uploadfilters die geen parodie, satire of citaat zouden weten te herkennen, met behulp van kunstmatige intelligentie zullen uitgroeien tot superieure en fijngevoelige herkenneren van de toepasselijkheid van de excepties ter waarborging van onze uitspraakvrijheid op de internetplatformen?⁴

1 AI is de gangbare afkorting van het Engelstalige begrip 'artificial intelligence', niet te verwarren met de voor de lezers van *AMI* meer vertrouwde aangeboren intelligentie.

2 VvA 15 juni 2018.

3 European Commission, Communication COM(2018) 237 final "Artificial Intelligence for Europe", 25 Apr. 2018.

4 AI zal het misschien even duren voor de dataset van uitspraken van het HvJ EU inzake deze excepties de voor *deep learning* vereiste omvang heeft!